

Cultuureiland Buda nadert voltooiing

Met de renovatie van de fabriek Desmet-Dejaegher wordt het laatste puzzelstukje van het Kortrijkse cultuureiland Buda ingevuld. Een stukje van 2,1 miljoen euro.

ARCHITECTUUR

VAN ONZE REDACTEUR

GEERT SELS

KORTRIJK | Op een paar jaar tijd is het Buda-Eiland, gelegen tussen twee armen van de Leie, van een vervallen gebied met verouderde industrie veranderd in een cultuurzone.

Via een stadsvernieuwingsproject herbestemde de stad Kortrijk er gebouwen tot een culturele infrastructuur. In een straal van een paar honderd meter is er een oppervlakte van 8.700 vierkante meter beschikbaar voor cultuur.

Het gros van de renovaties is al gerealiseerd: de Budatoren en de Budascoop zijn al in functie (*zie kader*). Het was wachten op de herbestemming van de leegstaande textiel fabriek Desmet-Dejaegher. Zopas heeft de stad Kortrijk daar een budget van 1,7 miljoen euro voor opzijgezet. Met de steun van andere partners zou dat moeten aangroeien tot 2,1 miljoen euro. Daar kan het Brusselse architectenbureau 51N4E mee aan het werk.

Vanaf morgen wordt 'de fabriek' voor het laatst in zijn huidige toestand gebruikt. Kunstencentrum Buda organiseert er dan zijn vijfde editie van het minifestival *Fresh*. Daarbij mag de vzw Wit.h,

met kunstenaars met verstandelijke beperking, de drie verdiepingen van het pand bezetten. Voor de gelegenheid werken ze samen met artiesten uit het reguliere circuit, zoals het Spectra Ensemble en Peter Holvoet-Hanssen.

Daarna wordt de fabriek in gereedheid gebracht voor verbouwing. Ze vormt de ontbrekende schakel in het plan van het Buda-Eiland. Daar is momenteel al een voorziening om nieuw werk aan

Als je de ateliers opent, ontstaat er een circuit voor een expositie

te maken (de Budatoren) en voor de creatie en presentatie van podiumkunsten (de Budascoop). De fabriek wordt een platform voor beeldende kunst en nieuwe media.

De architecten van 51N4E moesten al hun vindingrijkheid aan de dag leggen om twee vragen van hun opdrachtgevers op elkaar af te stemmen. Kunstencentrum Buda was vragende partij voor ateliers voor plastisch kunst-

naars. De cultuurdienst van de stad had nood aan een uitgebreide expositieruimte voor een groot publiek.

'De uitdaging bestond erin een publieke en een private functie met elkaar te verzoenen,' zegt architect Johan Anrys. 'In het hart van het gebouw voorzien we een vide doorheen de verschillende verdiepingen. Zo trek je daglicht naar binnen tot op het gelijkvloers. Rond die vide oriënteren we de publiekscirculatie. De privépassages voor de artiesten organiseren we in een stillere hoek van het gebouw.'

Nochtans lopen de twee functies door elkaar. 51N4E brengt per verdieping compartimenten aan, waarin artiesten hun atelier kunnen onderbrengen. Zo komen er vijf, variërend tussen driehonderd en achthonderd vierkante meter. Er is ook plaats voor twee multimediaklassen.

Anrys: 'We maken de ruimtes dicht met muren. Tegelijk bouwen we poorten, zodat we ze makkelijk kunnen openen. Sluit je de compartimenten af, dan heb je privéruimtes, waar artiesten hun werk kunnen ontwikkelen. Als je alle poorten opent, dan geven alle ruimtes uit op elkaar en ontstaat er een circuit voor een grote expositie. Daarin kun je elke ruimte

Cultuurvoorzieningen op het Buda Eiland

• Budascoop

- Vroeger bekend als de Pentascoop, een voormalig filmcomplex uit de jaren zeventig
- Een betonnen constructie van drie verdiepingen
- Bruikbare oppervlakte: 4.280 vierkante meter
- Bevat drie filmzalen, een vlakke vloerzaal met 150 plaatsen, een theaterzaal met 270 plaatsen
- In gebruik sinds 2006
- Ontwerp van architectenbureau d'Hondt
- Kostprijs: 2,5 miljoen euro

• Budatoren

- In een vorig leven bekend als de Tactoren, een voormalige brouwerij
- Een smal hoog gebouw over vijf verdiepingen
- Bruikbare oppervlakte: 1.680

vierkante meter

- In gebruik sinds 1998
- Een ontwerp van Stéphane Beel en Lieven Achtergael
- Kostprijs: 1,5 miljoen euro

• Paardenstallen

- Kleine gebouwtjes naast de Budatoren
- Bruikbare oppervlakte: 570 vierkante meter
- Eén expozaal en vier artiestenateliers
- In gebruik sinds eind 2006
- Kostprijs: 275.000 euro

• Desmet-Dejaeghere

- Voormalige textiel fabriek
- Drie verdiepingen hoog
- Oppervlakte bijna 3.000 vierkante meter
- Ontwerp architectencollectief 51N4E
- Begroting: 2,1 miljoen euro

een aparte sfeer en een eigen lichttimbre geven. Het is een simpele oplossing. Ze is tegelijk sprekend en toch haast afwezig.'

Een andere moeilijkheid was de zichtbaarheid van het gebouw. De fabriek is helemaal ingesloten (*zie maquette*) en grenst slechts met een smal stuk façade aan de straatkant. De architecten moesten iets bedenken om de zichtbaarheid naar de omgeving anders vorm te geven.

Ze kozen er voor om het volume dat de vide inneemt, aan de straatkant

te herhalen. De kubus breekt met zijn vooruitstekende rib uit de rooilijn van de omgevende panden. 'Het is een overgangsruiimte,' zegt de architecte Tine Cooremans. 'Ze maakt de overgang tussen het publieke leven op straat en de activiteiten in het gebouw. Zonder er letterlijk een vitrine te maken, leent deze ruimte er zich toe om via een kleine presentatie te laten zien wat zich op dat moment afspeelt in het gebouw.'

Kunstencentrum Buda organiseert 'Fresh: Bezet', 13 tot 15 juni, Fabriek Desmet-Dejaegher. Inlichtingen 056-22.10.01

ONLINE

www.vzwwith.org
www.budakortrijk.be

De maquette geeft weer dat de Fabriek Desmet-Dejaegher ingesloten is. Daarnaast een detail van de overgangszone bij de ingang. © 51N4E

